

30/06/2024

077-5006206

052-6885006

האם בעבירות סמים בתי המשפט מתייחסים לסוג הסם שנתפס בגזר דינם?

עבירות סמים הן עבירות לצדן עונשי מאסר ממושכים לאור העובדה כי הללו עשויים לגרום לנזקים בלתי הפיכים, הן גופניים והן נפשיים, בקרב המשתמשים. פקודת הסמים המסוכנים אוסרת כל שימוש, החזקה או סחר של סמים ואף מגדירה את הסוגים השונים של סמים שנאסרו לשימוש. אומנם לעיתים לשוק נכנסים סמים חדשים, אותם המחוקק טרם כלל בפקודה, דבר המהווה תחום משפטי אפור. קיימים כמה קטגוריות של סמים שכל אחת מהן משפיעה באופן שונה על מערכת העצבים החל מסמים המדכאים את פעילות המערכת, כלה בסמים שמעוררים, סמי הזיות ועד לסמים שמוגדרים כמשככי כאבים. בתוך כלל קטגוריות אלו, ניתן למנות סמים שמוגדרים כסמים 'קלים' וסמים שמוגדרים כסמים 'קשים' אשר מובחנים במהירות ובחוזק ההתמכרות ובנזק שגורמים. נשאלת השאלה - האם בעבירות סמים בתי המשפט מתייחסים בגזר דינם לסוג הסם שנתפס? עו"ד אסף דוק מסביר.

הקל והקשה - ההבדלים בין סוגי הסמים

בספרות המחקרית, ישנו הבדל מהותי בין סוגים שונים של סמים, וישנם מספר קריטריונים שבאמצעותם נקבעת האבחנה: **1. חוזק ההתמכרות** - כשבאים לקבוע את מידת חוזק ההתמכרות אשר גורם הסם למשתמשיו, לוקחים בחשבון את רמת הקושי של המשתמש לחדול מצריכתו. ככל שהקושי להפסיק את צריכת הסם הוא גדול יותר - כך ההתמכרות חזקה ועל כן הסם נחשב כקשה יותר.

2. מהירות ההתמכרות - ככל שלצורכי הסמים לוקח זמן מועט להתמכר לסם - הסם נחשב לקשה יותר.

3. נזק ההתמכרות - סם אשר פוגע והורס את גופו ונפשו של המשתמש, ייחשב לקשה יותר. בחומרת הנזק נלקח בחשבון גם ההתמכרות הפיזית. לא כל סם גורם להתמכרות פיזית, דבר אשר מקשה עוד יותר על תהליך הגמילה. סמים קשים מתאפיינים בהתמכרות פיזית קשה לצד התמכרות נפשית.

לקולא ולחומרא - האם בית המשפט מתחשב בסוג הסם בעבירות סמים?

העובדה כי ישנו מנעד רחב ומגוון של סמים, כאשר כל אחד מהם גורם למשתמשיו לרמה שונה במהותה בהתמכרות, שלעיתים אף יכולה להבדיל בין חיים ומוות, מובילה למחשבה כי הדבר בא לידי ביטוי גם בפסיקה המשפטית. ניתן לטעון כי ככל שהסם קשה יותר, ומוביל לנזק רב יותר למשתמשיו, הן מבחינה גופנית והן מבחינה נפשית, יש לקבוע עונשים מחמירים ולהטיל סנקציות על העבריינים. אומנם, לפי סעיף 6 בפקודת הסמים המסוכנים, המחוקק לא מכיר בהבדל בין סמים 'קשים' לסמים 'קלים' ורמת הענישה היא קבועה לכלל עבירות הסמים ולכלל הסוגים. נקבע בחוק עונש מאסר של עד עשרים שנים בגין אחת מן העבירות הנוגעת לגידול, ייצור, כנה, הפקה או מיצוי של סם, ללא קשר לסוג הסם. יחד עם זאת, ניתן להבחין ברמות ענישה שונות אשר נוגעות להבדלים בכמות הסם, אשר מוגדרת בחקיקה כהחזקה ושימוש של סם לצריכה עצמית או שלא לצריכה עצמית. במידה ואדם הורשע בכך עליו להיעזר בשירותיו של עו"ד שיילחם למען חפותו וישכנע את בית המשפט כי כמות הסם שנתפסה היא לשימוש עצמי, דבר שמוביל להפחתה משמעותית בעונש המאסר.

30/06/2024

077-5006206

052-6885006

הבדלים בענישה - כמות הסם ולא סוג הסם

בית המשפט מסווג את עבירות הסמים תוך שהוא לוקח בחשבון את כמות הסם שנתפסת ולא את סוג הסם שנתפס. כך לדוגמה, העונש בגין החזקה ושימוש בסמים לצריכה עצמית הינו שלוש שנות מאסר בעוד שהענישה מחמירה יותר בגין החזקה ושימוש של סמים שאינם לצריכה עצמית, קרי סחר או ייבוא של סמים, שלצדם עונש מאסר של עד עשרים שנים. הכמות שקובעת את הגבול בענישה משתנה לפי סוג הסם. כך לדוגמה, כמות העולה על 15 גרם של סם מסוג קנאביס או חשיש, 2 גרם של אופיום, 0.3 של הרואין או קוקאין ומעל 3 יחידות של LSD אינה נחשבת לשימוש עצמי ולכן העברייני עשוי להיות מורשע בהחזקת סמים שלא לשימוש עצמי.

המאמר הנוכחי דן בשאלה האם בית המשפט לוקח בחשבון את סוג הסם במתן גזר הדין לעברייני הסמים. עלתה הטענה כי כפי שהספרות המחקרית מבדילה ומבחינה בין סמים קשים וסמים קלים, שכן כל אחד מהם מוביל לרמת התמכרות שונה וכך גם לתהליך גמילה שונה מהסם, אזי גם המחוקק ראה לנכון להבחין בכך ברמת הענישה והמאסר. אומנם, הרשויות מבחינות בכמות הסם שנתפסת ולא בסוג הסם. נקבע עונש מאסר אחיד עבור כל סוגי הסמים בגין שימוש, ייצור, הכנה, גידול או הפקה ואף בגין ייבוא, ייצוא או סחר של סמים. אך הכמות שנתפסת היא זו שמבדילה בין עונש מאסר למשך עשרים שנים או למשך שלוש שנים.

זומנת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בעבירות סמים?

במידה ונעצרת בגין עבירות סמים, כדאי שתפנה להיוועצות מידית עם עורך דין פלילי הבקיא בעבירות סמים בכדי שילוה אותך החל מהחקירה הראשונה ועד לסיום הפרשה במטרה שזאת תסתיים ללא אישום. משרדנו מספק ייעוץ וייצוג משפטי לחשודים ונאשמים בעבירות סמים מזה תקופה ארוכה ובכך שומר נאמנה על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשיעור רצונם. במידה וזומנת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בעבירות סמים פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.